

Tarnów, 23.05.2022 r.

RPW/44683/2022 P

Data: 2022-05-30

MKiS

Ministerstwo Klimatu i Środowiska**ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa****Szanowny Pan****Edward Siarka****Wiceminister Klimatu i Środowiska****Szanowny Panie Ministrze**

Grupa Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. dysponuje dużą ilością obszarów, na których zlokalizowane są składowiska odpadów. Część tych składowisk przeznaczona było do składowania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych zawierających azbest.

Szczegółowe wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia składowisk odpadów, jakim odpowiadają poszczególne typy składowisk odpadów, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r., poz. 523), zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 marca 2021 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2021 r., poz. 673).

Poza wymaganiami dedykowanymi dla wszystkich typów składowisk odpadów niebezpiecznych, w rozporządzeniu j.w. określone zostały dodatkowe przepisy dotyczące składowisk odpadów niebezpiecznych, przeznaczonych wyłącznie do składowania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów pod kodami: 17 06 01*, 17 06 05*.

Przepisy te przedstawiają się następująco :

- **„§ 19. 1.** Składowiska odpadów niebezpiecznych lub ich wydzielone części na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienionych w katalogu odpadów, oznaczonych kodami:

- 17 06 01*- Materiały izolacyjne zawierające azbest,

- niezawierających substancji niebezpiecznych innych niż azbest w postaci związanej wraz z włóknami związanymi czynnikiem wiążącym, w postaci nieprzekształconej, buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

2. Odpady, o których mowa w ust. 1, składa się w opakowaniu, w którym zostały dostarczone na składowisko odpadów.

3. Przy składowaniu odpadów, o których mowa w ust. 1, należy spełnić następujące wymagania:

1) każdorazowo po umieszczeniu odpadów na składowisku odpadów ich powierzchnię zabezpiecza się przed emisją pyłów przez przykrycie izolacją syntetyczną lub warstwą ziemi;

2) na składowisku odpadów lub kwaterze nie prowadzi się prac mogących powodować uwalnianie włókien azbestu.

4. Składowanie odpadów, o których mowa w ust. 1, należy zakończyć na poziomie 2 m poniżej naturalnego poziomu terenu otoczenia. Następnie składowisko odpadów wypełnia się ziemią do naturalnego poziomu terenu.

5. Na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na ich wydzielonych częściach na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów, o których mowa w ust. 1, po wypełnieniu składowiska warstwą ziemi, o której mowa w ust.

4, nie mogą być budowane budynki, wykonywane wykopy, instalacje naziemne i podziemne ani nie mogą być prowadzone roboty naruszające strukturę tego składowiska odpadów.

6. Jeżeli odpady, o których mowa w ust. 1, są składowane na jednej kwaterze, mają zastosowanie przepisy ust. 1-5.

7. Jeżeli są spełnione warunki określone w ust. 1-6, wymagania, o których mowa w § 4, 5, w § 6 ust. 1, w § 7, 14 i w § 17 ust. 2 i 3, mogą zostać zmniejszone, w przypadku składowania odpadów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, o ile z raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dotyczącego danego składowiska odpadów wynika, że składowanie tych odpadów na składowisku odpadów nie stanowi zagrożenia dla gleby, wód podziemnych i wód powierzchniowych.”

Wymagania, które mogą zostać zmniejszone zgodnie z w/w przepisem to:

„§ 4. 1. Składowisko odpadów lokalizuje się tak, aby miało barierę geologiczną, uszczelniającą podłoże i ściany boczne.

2. Minimalna miąższość i wartość współczynnika filtracji k bariery geologicznej dla składowiska odpadów wynosi:

- 1) niebezpiecznych - miąższość nie mniejsza niż 5 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s;
- 2) innych niż niebezpieczne i obojętne - miąższość nie mniejsza niż 1 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s;
- 3) obojętnych - miąższość nie mniejsza niż 1 m, współczynnik filtracji $k \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s.

3. Bariera geologiczna powinna mieć rozciągłość poziomą przekraczającą obszar projektowanego składowiska odpadów.

4. Przewidywany najwyższy piezometryczny poziom wód podziemnych powinien być co najmniej 1 m poniżej poziomu projektowanego wykopu dna składowiska.

4a. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 4, dopuszcza się obniżenie przewidywanego najwyższego piezometrycznego poziomu wód podziemnych w sposób sztuczny - wyłącznie przy użyciu metod grawitacyjnych, do poziomu określonego w ust. 4.

5. Jeżeli bariera geologiczna nie spełnia w sposób naturalny warunków, o których mowa w ust. 2-4, może zostać uzupełniona sztucznie wykonaną barierą geologiczną o minimalnej miąższości 0,5 m, zapewniającą przepuszczalność nie większą niż określona w ust. 2, wykonaną w taki sposób, aby procesy osiadania na składowisku odpadów nie mogły spowodować jej zniszczenia.

6. Pomiary współczynnika filtracji k bariery geologicznej wykonuje się co najmniej dwiema metodami, w tym minimum jedną połową, zależnie od warunków geologiczno-inżynierskich.

7. Uzupełnieniem bariery geologicznej jest izolacja syntetyczna, zaprojektowana w sposób uwzględniający skład chemiczny odpadów i warunki geotechniczne składowania; izolacja syntetyczna nie może stanowić elementu stabilizacji zboczy składowiska.

§ 5. 1. Składowisko odpadów niebezpiecznych oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wyposaża się w system drenażu wód odciekowych, zaprojektowany w sposób zapewniający jego niezawodne funkcjonowanie, w trakcie eksploatacji składowiska oraz przez co najmniej trzydzieści lat od dnia jego zamknięcia.

2. System drenażu wód odciekowych ze składowiska odpadów umożliwiający konserwację i kontrolę jego stanu wykonuje się powyżej izolacji syntetycznej, o której mowa w § 4 ust. 7. System ten składa się z warstwy drenażowej wykonanej z materiału żwirowo-piaszczystego lub z innych materiałów o podobnych właściwościach o wartości współczynnika filtracji k większej niż 1×10^{-4} m/s i miąższości rzeczywistej nie mniejszej niż 0,5 m; w warstwie drenażowej umieszcza się system drenażu głównego odprowadzającego wody odciekowe do głównego kolektora.

3. Zbocza składowiska odpadów wyposaża się w system drenażu umożliwiający spływ wód odciekowych do głównego systemu drenażu.

§ 6. 1. W przypadku wydzielenia na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne części przeznaczonej do składowania odpadów niebezpiecznych, część tę wyposaża się w odrębny system drenażu.

§ 7. 1. Wokół składowiska odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne umieszcza się zewnętrzny system rowów drenażowych uniemożliwiający dopływ wód powierzchniowych i podziemnych do składowiska odpadów.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli z przeprowadzonych badań, o których mowa w § 3, wynika, że zewnętrzny system rowów drenażowych nie jest konieczny.

§ 14. 1. Wody odciekowe ze składowisk odpadów niebezpiecznych oraz ze składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne gromadzi się w specjalnych zbiornikach lub bezpośrednio odprowadza do kanalizacji.

2. Pojemność zbiorników do gromadzenia wód odciekowych oblicza się na podstawie bilansu hydrologicznego, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2.

3. Na składowiskach, na których są składowane odpady ulegające biodegradacji, dopuszcza się wykorzystywanie wód odciekowych do celów technologicznych w ilościach wynikających z rocznego bilansu hydrologicznego, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2.

§ 17.

2. Po dniu zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych lub jego wydzielonej części zabezpiecza się je przed infiltracją wód opadowych przez uszczelnienie jego powierzchni.

3. Uszczelnienie, o którym mowa w ust. 2, wykonuje się z następujących warstw, poczynając od najniższej:

1) warstwa ekranująca złożona z warstwy mineralnej o wartości współczynnika filtracji k nie większej niż 1×10^{-9} m/s oraz izolacji syntetycznej; miąższość warstwy ekranującej wynosi co najmniej 0,5 m;

2) warstwa drenażowa, żwirowo-piaszczysta o wartości współczynnika filtracji k większej niż 1×10^{-4} m/s, z systemem drenów, o miąższości nie mniejszej niż 0,5 m;

3) wierzchnia warstwa ziemna o miąższości nie mniejszej niż 1 m, z żyzną warstwą gleby pozwalającą na wegetację roślin.

Zgodnie z **§ 29 ust. 1** rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523 z późn.zm.) przepisów rozporządzenia w zakresie monitoringu wód podziemnych, powierzchniowych i odciekowych, gazu składowiskowego oraz osiadania składowiska odpadów, nie stosuje się do składowisk odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienionych w katalogu odpadów, oznaczonych kodami: 17 06 01* (materiały izolacyjne zawierające azbest) lub

17 06 05* (materiały budowlane zawierające azbest) - niezawierających substancji niebezpiecznych innych niż azbest w postaci związanej wraz z włóknami związanymi czynnikiem wiążącym, w postaci nieprzekształconej.

Szanowny Panie Ministrze

Jak wynika z zaprezentowanych powyższych wymagań prawnych na składowisku azbestowym nie można po jego prawidłowym zamknięciu i rekultywacji wykonywać budynków, wykopów, instalacji naziemnych i podziemnych, ani nie mogą być prowadzone roboty naruszające strukturę tego składowiska odpadów. Powyższe wymagania są bezterminowe.

Jesteśmy przekonani, że powyższe zapisy powinny ulec zmianie przy zachowaniu wymagań, które zapewnią pełne bezpieczeństwo dla środowiska naturalnego, w tym ludzi i zwierząt. Uważamy, że w obecnej sytuacji potężnych zmian w pozyskiwaniu energii na bazie surowców kopalnych i zastępowaniu jej energią ze źródeł odnawialnych oraz coraz bardziej widocznego deficytu terenów dla lokalizacji instalacji OZE, zrehabilitowane tereny składowisk azbestowych powinny być przeznaczone na budowę farm fotowoltaicznych.

Obecne technologie umożliwiają posadowienie na gruncie konstrukcji pod farmy fotowoltaiczne, które nie naruszają struktury składowiska azbestowego i nie spowodują uwolnienia włókien azbestu do środowiska.

Także ułożenie okablowania w bardzo płytkich wykopach nie jest sprzeczne z powyższymi wymaganiami. Opisany problem istnieje nie tylko w naszej Spółce, ale jest powszechny na terenie całej Polski. Z uwagi na obecne przepisy nie zmieniane od wielu lat, na terenie naszego kraju „marnuje” się olbrzymi potencjał energetyczny.

Szanowny Panie Ministrze

Proponujemy, aby zmienić obecne zapisy w rozporządzeniach i innych dokumentach, które zawierają wymagania dla składowisk azbestowych, tak, aby można było lokalizować na nich farmy fotowoltaiczne.

Panie Ministrze chcieliśmy prosić Pana Ministra również o interwencję w sprawie zmian zapisów w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, rozporządzeniu w sprawie składowisk odpadów oraz przepisów podatkowych.

Składowiska odpadów są terenami o bardzo rygorystycznych wymaganiach prawnych dotyczących ich budowy, eksploatacji, rekultywacji i późniejszego zagospodarowania. Wymagania te zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Zgodnie z §18.1.

Na koronie składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie mogą być budowane budynki przez okres 50 lat od dnia zamknięcia składowiska,

wykonywane wykopy, instalacje naziemne i podziemne, z wyłączeniem instalacji związanych z funkcjonowaniem składowiska.

§18.2.

Okres pięćdziesięciu lat od dnia zamknięcia składowiska może być skrócony, jeżeli z ekspertyzy geotechnicznej i sanitarnej, dołączonej do wniosku o zmianę decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska, wynika, że prowadzenie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne prac, o których mowa w ust.1 nie spowoduje zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

§18.3.

Ekspertyza sanitarna, o której mowa w ust. 2 powinna być pozytywnie zaopiniowana przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Jak wynika z powyższego rozporządzenia, na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne nie można prowadzić po jego zamknięciu i wykonaniu rekultywacji, żadnej innej działalności gospodarczej przez okres pięćdziesięciu lat. Czas ten można skrócić na warunkach podanych powyżej. Niemniej jednak próby skrócenia terminu pięćdziesięciu lat nie zawsze są możliwe, nie muszą skończyć się pomyślnie dla właściciela składowiska odpadów i wymagają nakładów dużych środków finansowych na wykonanie ekspertyz oraz są czasochłonne.

Pomimo, że składowiska są zamknięte i nie przynoszą żadnych przychodów to generują olbrzymie koszty. Są one związane z monitoringiem środowiska wymagane prawem, długoletnim nadzorem i opieką ze strony właściciela oraz generują wydatki podatkowe, które nie rozróżniają składowiska czynnego od zamkniętego i traktują go jakby nadal była prowadzona na nim działalność gospodarcza.

Obecne przepisy zakładają, że w pobieranej cenie za deponowanie odpadów powinny być zakumulowane środki nie tylko na rekultywację składowiska, ale również na jego „utrzymanie” przez okres pięćdziesięciu lat po jego zamknięciu.

Dzisiaj takie podejście jest niemożliwe z uwagi na olbrzymią inflację i trudne do przewidzenia przyszłe długofalowe (50 lat) koszty związane z zamkniętym składowiskiem. Ponadto koszt odbioru odpadów musi być realistyczny i rynkowy i nie może opierać się na futurystycznych przewidywaniach. Dlatego proponujemy, aby również zmienić przepisy podatkowe i całkowicie zwolnić właścicieli zamkniętych składowisk od naliczania obciążeń podatkowych i innych związanych z opłatami za wieczyste ich użytkowanie, do czasu aż możliwa będzie kontynuacja na nich innej działalności gospodarczej.

Szanowny Panie Ministrze

Jeżeli determinacja właściciela składowisk odpadów innych niż niebezpieczne jest na tyle duża, że zdoła uzyskać zgodę na skrócenie czasu pięćdziesięciu lat, gdzie nie można na nim praktycznie podjąć żadnej działalności gospodarczej, czeka go jeszcze długa droga zmiany aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego poprzedzone zmianą aktualnego studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy. Procedury powyższe są bardzo uciążliwe, długotrwałe i mogą sięgać praktycznie od 3 do 6 lat, o ile jest przychylność wóldarza gminy i radnych rady gminy, w której zlokalizowane są składowiska. Ponadto dla gminy są kosztowne. Dlatego naszym zdaniem tereny składowisk po zakończeniu na nich podstawowej działalności gospodarczej i wykonaniu rekultywacji, powinny być wyłączone z jurysdykcji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a zakres i warunki prowadzenia nowej działalności gospodarczej powinny znaleźć się w ustawie o ochronie środowiska i w rozporządzeniu w sprawie składowisk odpadów.

Innym rozwiązaniem jest modyfikacja ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, która skróciłaby do niezbędnego minimum uzyskanie zgód planistycznych i budowlanych, zwłaszcza pod instalacje odnawialnych źródeł energii. Tereny składowisk w Polsce zajmują tysiące hektarów. Przepisy prawa polskiego traktują je na ogół jako tereny stracone dla gospodarki, zakładając najczęściej zagospodarowanie rekreacyjne. Naszym zdaniem pogląd ten powinien ulec szybkiej zmianie z uwagi na deficyt terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod inwestycje fotowoltaiczne.

Prosimy Pana Ministra o osobistą interwencję w powyższych sprawach i doprowadzenie do zmian polskiego prawa w obszarze lepszego i szybszego zagospodarowania wyeksploatowanych składowisk odpadów azbestowych i innych niż niebezpieczne.

Z poważaniem

Otrzymują:

1. Biuro Poselskie Posła Edwarda Siarki, Al. Tysiąclecia 35, 34-400 Nowy Targ
2. a/a